

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΕΠΙΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Εκδόσι συνδρομή προπλ. φρ. 5. Διὰ τὸ ἔξωτ. 5.50 μετὰ τοῦ Παρκοῦδου.

ΕΤΟΣ 14.—Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1892.—Ἀριθ. 10

ΠΕΡΙ ΧΟΛΕΡΑΣ

**Καὶ τῶν προφυλακτικῶν μέσων καὶ τῆς θεραπείας
τῶν προδρομικῶν συμπτωμάτων.**

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ βροχολογία ἐπιδημῆσεν τῆς Ἀσιατικῆς γού-
λέρας διαχύθη εἰς Ἀσίαν εἰς τὰς πλείους πόλεις τῆς Ἑυρώπης
καὶ ἐκπέσει καὶ εἰς Ἀθήνας καὶ ἐν Ἑλλάδι. συμφέρει ὅπως ἐκ-
στοι γνωρίζῃ τὰ προφυλακτικὰ μέσα καὶ τὰ προδρομικὰ συμ-
πτώματα καὶ τὰ κατὰ τούτων θεραπευτικὰ. Πάντα ταῦτα καὶ
ἄλλα θέλομεν διαλέξαι ἐν τῷ Φοίβῳ χάριν τῶν συνδρομητῶν
καὶ ἀγνοουστῶν αὐτοῦ.

Ἡ γούλερα εἶνα μασσαίτικὴ ἐπιδημία. τῆς οποίας ἡ Πάρις
εἶνε ἡ Ἀσία. Διὰ τοῦτο καλεῖται Ἀσιατικὴ. Πρὸς διακρίσιν ἐκ
τῆς Ἑβραϊστῆρας γούλερας. ἣτις ἦνε ἐπιδημία ἀποραδικῆ οὐ πολλὴ
μεταδοτικὴ εἰς ταύτην ἀνάγεται καὶ ἡ **χολερίνη**. Ἡ ἀσια-
τικὴ γούλερα εἶνα λίαν μεταδοτικὴ διότι τὸ μίγμα τούτης ἐυ-
ρίσκειται ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ, εἰς τὸν ἀέρα τοῦ Ὀκλύμου τοῦ πά-
ροντος, εἰς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὰ ἐμέσματα, εἰς τὰ κόπρανα κλπ.
ἀναδίδεται ἐκ τῶν ἐργουμένων ἀνθρώπων εἰς ἀπεχθέρων τόπων.

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1892.

διὰ τῶν ἐνδονμάτων καὶ τῶν καλυμμάτων· κισθίτιον ἔχον ἑπι-
ματα ἀποθανόντας ἐκ χολέρας μετὰ 20 ἔτη ἀνοιχθέν, δίδωκεν ἐκ
νέου τὴν ἐλευθερίαν νόσου. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ἐκ κισθίτου, ἐν-
δύοντων ἐνδονμάτων ἀποθανόντος ἐξ εὐλογίας.

Αἱ ἄσραι, καὶ γούνακι, τὰ μαύρα διατηροῦσι τὸ μίασμα καὶ
τὸ μεταδίδουσι.

Οἱ κύνες, καὶ γαλῆ (γάτα) διαδίδουσι τὸ μίασμα τῆς χολέρας·
διὰ τοῦτο τὰ ζῶα ταῦτα πρέπει νὰ φονεύωνται ἐν καιρῷ
χολέρας.

Τὰ προδικαθέτοντα πρὸς διάδοσιν τῆς νόσου εἰσὶν:

Ἡ μεγάλη συσπύρεσις πολλῶν ἀνθρώπων ἐν πόλεσιν.

Ἡ κακὴ δίαιτα ἐνεκ στερήσεως καταλλήλων τροφῶν καὶ
ποτῶν.

Τὸ φρέσκιον ὕδωρ.

Ἡ ἀκαθαρσία τῶν ἐδῶν, τῆς κατοικίας, τῶν θαλάμων, τῆς
κύλης, τῆς οἰκίας κ.λ.π.

Ἡ αἰσθητικὴ μετάβασις ἐκ θερμοῦ εἰς ψυχρὸν χώρον καὶ
τέντακλιον.

Ἢν ὅ,τι διαταράττει καὶ ἀδυνατεῖ τὰς δυνάμεις καὶ τὸ νε-
ρικὸν σύστημα· ἢτοι ἡ κατάρχεσις σωματικῶν τέφεων, φαγη-
τῶν, ποτῶν, ἀφροδισίων κ.λ.π.

Ἡ ἀσπνία, ὁ θυμός, ἡ κενότης τοῦ στομάχου, καὶ μάλιστα
τὴν πρωΐαν, ὅτε ἡ ἀπορρόφησις τῶν μiasμάτων γίνεται μεγάλη.

Ἰδίως ὁ φόβος καὶ ἡ λύπη ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης συμβαίνει
νὰ προσβληθῇ ἀλληλοδιαδόχως ἐπιπληρὸς οἰογένεια. Οἱ δὲ ὑπε-
ρέται, οἱ περιποιούμενοι τὴν νοσοῦντα, οἱ νοσοκῆμοι κλ. οὐδὲως
προσβάλλονται.

Ἄμα προσεγγίση ἡ ἐπιδημία εἰς τινὰ τόπον, ἡ ἀσφαλεστέρα
προφύλαξις εἶνε ἡ ἀρκαίωσις τῶν κατοικίων, ἡ φυγὴ, καὶ ἡ μετά-
βασις εἰς τόπον εὐξέρον, εὐήλιον, καὶ ὑψηλόν.

Μὴ τρώγει γλυκύσματα, τροφὰς λιπαράς, δυσπεύτους.

Τρώγει κρέας μικρῆς ἡλικίας, βόειον, αἰγίον, προβάτιον,
μαγειρευμένον βραστόν, ψητόν, καλῶς ἡλατισμένον καὶ κορυμ-
μένον διὰ κανέλλας, ὑριγάνου, πιπέρας. Μὴ τρώγει σούπαι,
καὶ πολὺ ὑγρὰ φαγητά, ὅστις δύναται τρώγειν κρῆμα, σιρό-
δον, καλὸν ἐστὶ τρώγειν ταῦτα, ἀλλὰ πάντοτε μετρίως.

Μὴ τρώγει τροφὰς λαχανώδεις, κολοκυνθίδας, κοκκινόπουλα,
πάμισα, καὶ ἕσπριζ. Μὴ τρώγει ὑπόρους παρὰ μόνον ἀλάδας
ὄρμιμας.

Καθ' ἑκάστην πρωΐαν κάπνιζε τὸ σῶμα σου δι' ἀτμοῦ θείου.

ιστάμενος ἐπὶ τριβλίου παρέχοντος ἀτμὸν θείου, ἵνα θειώται
ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος, ὁ παρευρόμενος βῆξ δὲν βλέπτει.

Τρώγει βίξι λαπῶν μετὰ ζωμοῦ κρέατος ἢ πλάφι.

Μὴ τρώγει ὡσὶ διότι ἐν καιρῷ χολέρας καὶ αἱ ὀνιφες νοσε-
ροὶ ἔχουσι. Ὅθεν μὴ τρώγει οὔτε τὴν σάρκα τῆς ὀνιφας, καὶ
οὔτε τὰ πτηνὰ πάσχουσι.

Μὴ πίνει ὕδωρ φρέσκιον, ἀλλὰ πηγνίον καλῆς ποιότητος, οὐχὶ
καὶ τοῦτο κηθρόν· ἀλλὰ μειγμένον μετὰ ὕπου λεμονίου. Διότι
ὁ ὕψος τοῦτου καταστρέφει τὰ μικροζωάρια, ἢ μετὰ οἴνου·
καθ' ἑκάστην πίνει πολὺν καφεὶ ψυχρὸν ἄνευ ζαχαρώσεως, διότι ὁ
καφὴ καταστρέφει τὰ μικροζωάρια. Ἐν Περσίᾳ ἐν ὥρᾳ χολέ-
ρας δίδουσι καὶ πίνει ὁ πάσχων ἐγγύμα ψυχρὸν καφεὶ ἄνευ ζα-
χαροῦ, καὶ θεραπεύονται· ἡ καφεῖνη ὁμοίως οὐδεμίαν τοιαύτην
ιδιότητα ἔχει.

Πίνε ἐν τῷ φαγητῷ ὀλίγον οἶνον μαύρον, ὕδασι κεκραμμένον,
καὶ ἐν ἑλλείψει τούτου ρητινίτην.

ΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ

Ἀπαιτεῖται μεγάλη καθαριότης τῆς οἰκίας.

Ὅλοι οἱ θάλαμοι πρέπει νὰ ἡλιαζώνται καὶ νὰ ἀερίζονται
καλῶς.

Ἐν ἑκάστῳ θαλάμῳ θεῖς μίγμα συνιστάμενον ἐκ 4 μερῶν ἄ-
λατος κοινοῦ, ἐξ 11 δὲ διττοξειδίου μαγγανείου καὶ ἐκ μικροῦ
ποσοῦ θειικοῦ ὀξέος ὕδατος. Ἐκ τοῦ μίγματος τούτου ἐξάγεται
χλωρίον, τὸ ὅσατον καταστρέφει τὸ μίασμα.

Ἐν ἑλλείψει τούτου θεῖς πύσιν χλωριούχου τιτάνου ἐν τρι-
βλίῳ ἐν τῇ εἰσοδῷ, ἐν τῇ κύλῃ καὶ πικταχοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ. Διότι
καὶ τοῦτο καταστρέφει τὰ μiasματα· τοῦτου ποιεῖ καὶ ἐν τῷ ἀ-
πώτῳ καὶ ὑπὸ τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας. Καθ' ἑκάστην κάπνιζε
τὴν οἰκίαν δι' ἀτμοῦ θείου θέσαν ποσὸν μικρὸν τετραμμένον θείου
ἐν ἑσθράκῳ.

Ὁσάτως βάντιζε καθ' ἑκάστην πρωΐαν δι' ὕδατος ἔχοντος
ραμικὸν ὀξύ ἢ γλυκοφαινικὸν ὀξύ τὴν εἰσοδὸν τῆς οἰκίας, τὴν
κλίμακα, τὸ δάπεδον τῶν θαλάμων καὶ τοὺς τοίχους.

Τὸ μαγειρεῖον καὶ οἱ σταῦλοι πρέπει νὰ καθαρίζονται συνε-
χῶς, νὰ πλύνονται μετὰ γλυκοφαινικοῦ ὀξέος ἢ φαινικοῦ ὀξέος

ὄδους. Ἐν γένει ἡ κροταλία νὰ μὴ ἔχει ὑγρὰ καὶ ἀκάθαρτα Ἰδία· ἡ αὐτὴ νὰ μὴ ἔχη ὑγρασίαν.

Τὸ ἄτομον

Κατὰ πᾶσαν προίαν πρὶν ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας λάβε ὀλίγον ὀνιον λευκόν, πρόσθιος ὀλίγον ζάχαρον καὶ μίαν κουταλιὰν ὕδατος κανέλλας, ἐμβρεξὸν τομάριον ἄρτου καὶ δίπυρον (παξιμοδι), σάπυ καὶ πῖε τὸ ὑπόλοιπον.

Πρὸς ἀσφαλεστέραν προφύλαξιν λάμβανε πρῶτὴ καὶ ἐσπείκη ἀνὰ 5—10 κόκκους θηριζκῆς. Ἐπί δὲ τῆς κοιλίας διατρεῖ ἐμπλαστρον μετὰ θηριζκῆς καὶ κινίνης, καὶ μάλιστα ὅταν αἰσθῆται ὄψις κοιλιακῆν ταραχῆν.

Ἡ κοιλία πρέπει νὰ διατηρῆται κεκαλυμμένη διὰ φανέλλας.

Τὸ ἐσπέραις νὰ εἰσέρχῃται ἐνωρίς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ νὰ ἐξέρχῃται τὴν προίαν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Τὸ ἐσπέραις τρώγῃ ὀλίγον, τὴν δὲ μεσημβρίαν τὸ ἄριστον.

Ἐν τῇ ὕπνῳ ἔσθι καλῶς σκεπασμένος.

Προφυλάττει ἐκ κρυολογήματος, διὰ τοῦτο ἔσθι καλῶς ἐνδεδυμένος φροῦν κατὰσκαρὰ λευκῆν φανέλλαν.

Ἐὰν ἀναγκάζηται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν θάλαμον χολοειδῶτος· ἢ νὰ πλησιάζῃ τούτου, πρέπει νὰ ἴσταται πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα γίνεται βῆμα ἀέρος ἀντιθέτως τῆς φροῦς τούτου, ἵνα μὴ εἰσπνέῃ ἀέρα ἐκ τοῦ μιάσματος.

Προηγούμενος δὲ νὰ τρώγῃ τροφὴν κρεατῶδη καὶ νὰ πίνῃ ὀλίγον ὀνιον.

Τὰ κόπρανα καὶ τὰ ἔμυσματὰ εἰσὶν ἡ πηγὴ τῆς μεταδόσεως τῆς νόσου εἰς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ὅθεν ταχέως πρέπει ν' ἀποκαθύνονται καὶ ν' ἀπυκνώνονται ἐμβρεξόμενα διὰ γλωφούρου ὕδατος ἢ τιτάνου ἢ νὰ καίονται.

Τὸ μίσημα μένει ἐν τῇ νεκρῇ, ὃ ὁποῖος πρέπει νὰ ἐνταφιάζεται εἰς βαθὺν λάκκον καὶ νὰ ἐπιχύηται ἀσβεστος. Τάφος χολοειδοῦ ἀναρροῦθαι μετὰ 2ῆ ἔτη διέδωκε τὴν νόσον ἐκ νέου. Διὰ τοῦτο θεωρεῖται ἀσφαλέστερον ἢ καθύπερθε τῶν πτωμάτων. Ἐν Αἰγύπτῳ ἐκ μεγάλων βροχῶν ἐξετάφησαν πτώματα χολοειδῶτος καὶ ἀμέσως ἡ χολέρα ἀναφάνη ἐκ νέου.

Προδρομικά. Συμπτώματα τῆς χολέρας

Ὅκτὼ ἡμέρας καὶ ἐνίοτε 36 ὥρας πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς νόσου ἐπέρχεται κολοκωπία, κόπωση, ἀνορεξία, βορβορυγμοί, διασπασίς τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων, δυσπεψία, διάρροια κλπ. Μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ νόσος, τῆς ὁποίας τὰ κυριώτερα συμπτώματα εἰσὶν ἔμετός, πόνος ἐπὶ τοῦ στομάχου, ἀτονία, ὃ ὁποῖος καθίσταται ἄτονος, ἡ φωνὴ ἐξαθνεῖ, ἐπίσχεσις τοῦ ἔφου, ψῆξις τοῦ δέρματος κλπ.

Μετὰ ταῦτα ἐπέρχεται θερμότης, ἡ κυκλοφορία αὔξεται καὶ πάντα τὰ προηγούμενα ἐκλείπουν. Ἐνίοτε ἔρχεται ἡ νόσος ἀνευ προδρομῶν, καὶ τότε εἶνε κεραινοβόλος, ὃ δὲ προσβληθεὶς ἀπυκνώνεται ἐντός ὀλίγων ὥρῶν συνήθως διαρκεῖ 36 ὥρας. Ὅταν ἦναι κινητὴ ἡ νόσος, διαρκεῖ ἡμέρας καὶ ἐβδομάδας.

Θεραπεία

Λιχ ἀρχίσωσι τὰ προδρομικὰ συμπτώματα ἐὰν διψῆς πῖνε λευκῆς καὶ ἀπέψημα, κατὰ ψυχρὸν ἀνευ σακχαρώσεως· ἔμα ἢ διάρροια, λάβε τὸ ἱατρικόν τοῦτο ὁρ. 4 ὕδατος ἡδυόσμου καὶ ὁρ. 26 ὕδατος κανέλλας, κεραιίου ὁρ. 4 Λαουδάνου Σιδεναμ. στεγ. 30 θεϊκοῦ αἰθέρος στεγ. 40· πῖε ἀμέσως τὸ ἥμισυ καὶ μετὰ 3 ὥρας καὶ τὸ ὑπόλοιπον· ἐὰν τὰ συμπτώματα ἐπιμένωσι, μετὰ 3 ὁρ. ἐπανέλθε τὸ ἱατρικόν.

Ἐὰν ἡ διάρροια ἐξακλουθῇ, πῖε ἐκ τοῦ κάτωθι ἱατρικοῦ διαλύσεως πυκνοῦς κόμμα κρεβίας ὁρ. 2ῆ, Σερραπίου ὁρ. 4, Λαουδ. Σιδ. στεγ. 30 θεϊκοῦ αἰθέρος 30· πῖε τὸ ἥμισυ καὶ μετὰ 2 ὥρας τὸ ὑπόλοιπον.

Ἡ ἀνάρρωσις γίνεται βραδεία, καὶ ἐνίοτε συμβαίνουνσι περιπλοκαὶ διάφοροι καὶ τότε ἐπέρχεται θάνατος. Προσοχὴ λοιπὸν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν δίαιταν καὶ εἰς τὰ ἐνδύματα.

Ὁ ἀνόπατος τῆς οἰκίας εἶνε πηγὴ μιάσματος. Καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἀνοπάτῳ γίνε διαλύσις ἐξ ἐνός μέρους θεϊκοῦ σιδήρου (βιτριολίου) εἰς 10 μέρη ὕδατος ἢ 5 μέρη γλωφούρου τιτάνου εἰς 50 ὕδατος ἢ διαλύσις ἐν ὕδατι θεϊκοῦ χαλκοῦ (ἀλογοπίπτης). Ὁ χαλκὸς θεωρεῖται ὡς ἀντιφάρμακον τῆς χολέρας.

Αἱ γυναῖκες προσβάλλονται περισσότερον τῶν ἀνδρῶν, εἴτε διότι εἰσι λιμφοειδῆς κρᾶσεως, εἴτε διότι ἡ κρᾶσις αὕτη ὑπόκειται περισσότερον εἰς τὴν προσβολὴν τῆς χολέρας, εἴτε διότι ἡ φωνὴ διαταράσσεται εὐκόλως ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς λύπης.

Οι κούροι τὸ δέμα, ὡς εἰσὶν οἱ κίθιας, καὶ οἱ μέλισσαι, ὡς εἰσὶν οἱ Αἰγύπτιοι προσβάλλονται περισσότερο ἐκ τῆς γολέρας, εἴτε διότι παρὰ τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ λεμφικὴ κράσις, εἴτε διότι διακρούσι βίον ρυπαρὸν καὶ τρέφονται κακῶς.

Πλόνα συνεχῶς τὸ στόμα, τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, δι' ὄδατος ἔχοντος ὀλίγον ἀρωματικὸν ὄζον, καὶ ἰδίως ὄζον τῶν ἰκτεπῶν.

Ἀπόρρυγε τὰ κούρα ἐνδύματα καὶ μάλιστα τὰ μάλλινα, διότι τὰ κούρα μάλλινα ἀπορροφῶσι τὰ μιάσματα καὶ τὰ διατηροῦσι, καὶ μάλιστα ἐάν ᾖσι λερά, διότι ἡ λέρα καὶ πᾶσα λιπαρὰ ὕλη ἀπορροφῶσι τὰ μιάσματα καὶ τὰ διατηροῦσι.

Τὰ λευκὰ ἐνδύματα καὶ μάλιστα τὰ καθαρὰ ἀπορροφῶσι τὰ μιάσματα, φέροι λοιπὸν λευκὰ ἐνδύματα καὶ μάλιστα λινά.

Οἱ φέροντες πύργον πρέπει νὰ κείρωσι τούτον, διότι τὸ μίγμα ἀμφιλεύει εἰς τὰς τρίχας.

Ἐν Βερόπη ἤδη ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν προφύλαξιν ἐκ τῆς γολέρας δι' ἰδίως μεθόδου ἀμβολιασμοῦ, ἴσως ἐντὸς ὀλίγου βελτιωθῆ ἡ ἐπιτυχία. Πρῶς τῆς ἀνακαλύψεως εἶνε ὁ γρημῆς Κόρριεν ὁπαδὸς τοῦ μεγάλου Παστῆρ.

Ἡ γολήσις κλιθάνων, ἐνθὲ τὰ ἐνδύματα γολερῶντων θερμαίνονται ἐπὶ ὥρα, ὑπὸ θερμότητι 150^ο, καθ' οὗς τὰ μικροζωάρια τῆς γολέρας φονεύονται καὶ καταστρέφονται, ὅπου δὲ τοιοῦτοι κλιθάνοι δὲν ὑπάρχουσι πρέπει διακριτῶς νὰ καπνίζονται ἐνδύματα δι' ἀπυρῶ θείου, διὰ τούτου πρέπει νὰ καπνίζονται συνεχῶς τὰ κροσιώματα καὶ πάντα τὰ ἐργαστήρια.

Ἰδιῶν ἰατρικῶν κατὰ τῆς γολέρας εἰσέτι δὲν εὗρηθη.

ΠΑΝΤΟΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Τὸ θέμα τούτου ἀπησχόλησεν ἐξ ἀρχαιοτάτης εποχῆς πολλοὺς σοφοὺς καὶ πολλὰ ἐγράφησαν. Ὁ Σόλων τῆς ἡλικίας διακρίνει ἐντὸς ἑπτὰ ἔτη. Κατὰ τὰ πρῶτα 7 ἔτη ἐμβαλλεῖ ὁ ἄνθρωπος τοὺς ὀδόντας.

Κατὰ τὰ δεύτερα 7 ἔτη ἐκφαινονται τὰ τῆς ἡλικίας σημεῖα 14 ἔτη.

Κατὰ τὰ τρίτα 7 ἔτη 21 φέσκει τὸ γένειον καὶ τριχόονται χεῖρες καὶ πόδες.

Κατὰ τὰ τέταρτα 7 ἔτη 48 ἐνδυναμοῦται τὸ σῶμα καὶ κί σωματικαὶ δυνάμεις ἔχουσιν ἄριστα.

Κατὰ τὰ πέμπτα 7 ἔτη 35. ὁ ἀνὴρ εἶνε ὄρμος πρὸς γάμον καὶ ποιεῖ ἀπόκτησιν παιδῶν πρὸς ἀπογόνους.

Κατὰ τὰ ἕκτα 7 ἔτη 42 καθίσταται ἰσχυρὸς πνευματικῶς, καὶ ποιεῖ ποιῆν ἔργα ἐνδοξά.

Κατὰ τὰ ἑβδομα 7 ἔτη 49 καθίσταται ἄριστος κατὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν γλώσσαν.

Κατὰ τὰ ὄγδοα 7 ἔτη 56 τ' αὐτὸ ἔχει ἐπὶ 14 ἔτη.

Κατὰ τὰ ἐνάτα 7 ἔτη 63 ἔχει ὡς καὶ τὰ προηγούμενα, ἀλλὰ μολακώτερα πρὸς μεγάλαν ἀρετὴν καὶ σοφίαν.

Κατὰ τὰ δέκατα 7 ἔτη 70 καὶ ἔτη ἑπτὰ, ἦτοι 77 ἔτη, εἶνε πρὸς θάνατον ὄρμος.

Καὶ ὅμως ὁ Σόλων ἔζησε περιπέλειον τοῦ ὅρου τούτου 15.

Ὁ Πρακτοσθένης λέγει ὅτι ἡ ἡλικία δὲν εἶνε στάσιμος. Ἡ γῆρας αὐτὴ ὑπιστηρίχθη ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων ὡς ἀναφέρει ὁ Γαλιλῆος εἰς τὸ ὕμεινόν του. Ἀλλὰ καὶ παρὰ πολλῶν μεταγενεστέρων ἐγένετο παραδοχὴ, ἰδίως παρὰ τοῦ Ἄλλερ, διότι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα οὐδέποτε διατηρεῖται τὸ αὐτὸ, ἐπειδὴ ἀδικλείπτως ἀνανεύεται, ἀντικαθιστομένου τῶν πλεοντέρων καὶ διεσφαιμένων ὄλων δι' ἄλλων νέων. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τινῶν φυσιολόγων ἡ τοιαύτη ἀλοσυχερῶς ἀνανέωσις γίνεται κατὰ τρεῖς καὶ ἕμισυ ἔτη, ὥστε κατὰ τὸ 35 ἔτος τῆς ἡλικίας τὸ σῶμα ἀνανεοῦται δεκάκις. Μόνον τὸ σῶμα διατηρεῖ τὴν μορφήν καὶ τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς διαθέσεις. Ἀνανεοῦται ὅλοκῶς ὡς ποτὲ ἐν Ἀθήναις ἀνανεοῦτο ἡ Πάρακλις. Διὰ τούτου εἰς ἐν διακρίσει ἐπιλονεῖται τις τὴν ταυτότητα του.

Τινὲς τῶν νεωτέρων παρεδέθησαν ἄλλο σύστημα διακρίσεως τῶν ἡλικιῶν, ὅπερ ἐπένοήσεν ὁ Λερινιέ. Κατ' αὐτὸν ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς εἶνε 81 ἔτη, ἐμπεριέχει τρεῖς περιόδους, τῆς αὐξήσεως, τῆς ἀμῆς καὶ τῆς παρακμῆς, ἡ ἡλικία τῶν 81 ἐτῶν διακρίσεται εἰς 9 ἴσα μέρη κατὰ τὴν τετραγωνικὴν ρίζαν τοῦ 81, ὧν δις 9 ἦτοι 18 ἔτη ἀποτελοῦσι τὴν ἡλικίαν τῆς αὐξήσεως, πεντάκις 9 ἔτη ἦτοι 45 ἀποτελοῦσι τὴν ἡλικίαν τῆς ἀμῆς, καὶ δις 9 ἦτοι 18 τὴν τῆς παρακμῆς. Ὅθεν 18 ἔτη τῆς αὐξήσεως, 45 τῆς ἀμῆς καὶ 18 τῆς παρακμῆς, τὸ ὅλον 81 ἔτη.

Ἑλικία αὐξήσεως

Αὕτη εἶνε ἡ τῆς νεότητος ἡλικία μέχρι τοῦ 18 ἔτους. τὰ 9 ἔτη ταύτης ἀνάγονται εἰς τὴν παιδικὴν καὶ τὰ ὑπολοίπα 9 εἰς τὴν ἑφηβὸν ἡλικίαν. Ἡ κύριος χαρακτηρ εἶνε ἡ αὐξήσις τοῦ σώματος. Ὁ νέος ἀφαιρθεὶς εἰς τὸ τέλος ταύτης, ἦτοι εἰς τὸ 18, ἀποκτᾷ δύναμεις καὶ εὐκαμψίαν, καὶ εὐρωστίαν. γίνεταί ἀνδρικώτερος κατὰ τὴν φύσιν, καὶ δύναται λαμβάνειν μέρος εἰς τὰ τῆς κοινωνίας, καὶ νὰ συνδιαλέγηται μετὰ τελείων ἀνδρῶν.

Κατὰ τὸ 18 ἀρχεταί ἡ τῆς ἀκαμῆς ἡλικίας, ἢ τὸ ἡμισυ μετὰ τῆς προηγουμένης τοῦ 18 ἀποτελεῖ τὸν ἀριθ. 40 1)2, ὅστις εἶνε ὁ ἦθος τῆς ἀκαμῆς, καὶ εἶνε καὶ ἡ ἐποχὴ ἡμίσεος τῆς δικαιοῦς τῆς ζωῆς.

Μετὰ τὰ 9 ἔτη ταύτα ἀρχεταί κατ' ὀλίγον ἡ παρακμὴ ἐπὶ τῆ ἀκαμῆ τῆς ζωῆς μέχρι τοῦ 63 ἔτους. ἐνθεν ἀρχεταί ἡ ἀδυναμία. Ὅταν ὁ νέος διατρέξῃ τὰ πρῶτα 9 τῆς ἡλικίας, ἦτοι τὸ 28, εὐρίσκειται ὥρατος πρὸ γάμων, ἦτοι ἡ πύγματος. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ ἀριθμοῦ, ἦτοι τοῦ 36 ἔτους τῆς ἡλικίας μέχρι τοῦ 45, εἶνε ἡ ἐποχὴ τῆς μεγαλειότητος ἀκαμψύσεως τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὄντως κατὰ τὸν Ἰάλλ ὁ ἐγκέφαλος αὐξάνει μέχρι τοῦ 40 ἔτους. Μετὰ δὲ τὸ 45 ἔτος τῆς ἡλικίας τὸ νευρικὸν σύστημα ἐλαττοῦται κατακνηνέστερον, ὁ ἐγκέφαλος ἰσχνύεται, μικρύνεται, καὶ οἱ περιστροφὴ τὸν γίνονται ἀραιότεροι. Ἡ μειώσις αὕτη γίνεταί κατακνηνέστερα κατ' ὅσον προβαίνει πρὸς τὸ τῆς παρακμῆς τέμα, ἢ δὲ ταχύτης εἶχε ἀναλογίαν τινὰ μετὰ νόμου τῆς πτώσεως τῶν σωματικῶν. Κατ' ἄλλους τῆυτό εἶνε ἐσφαλμένον.

Ἡ τρίτη περίοδος, ἡλικία τῆς παρακμῆς, ἀρχεταί ἐκ τοῦ 63 ἔτους καὶ λήγει ἐπὶ τὸ 81, κατὰ ταύτην ἀρχεταί ἡ ἐκλειψις τῆς γονιμότητος. Κατ' ὀλίγον τὸ σῶμα ὑφίσταται ἀλλοιώσεις, ἡ εὐθύτης ἐλλαττοῦται, τὸ δέρμα γλιστροῦται καὶ βυθιδούται, ἡ φυσιογνωμία μεταβάλλεται καὶ μόλις διατηροῦνται οἱ πρῶτοι χαρακτηρες τῆς νεότητος· τὸ μέτωπον γίνεταί ὑψηλότερον, τὸ πρόσωπον βραχύτερον ἐκ τῆς στενωπέως τῶν σιγῶνων. Αἱ κισθήσεις κατ' ὀλίγον ἀυθλύνονται. Ἀπὸ δὲ τοῦ 70 ἔτους ὁ προσβύτερος ἀρχεταί ἀποβᾶλλειν ἐπικρισθητέρον τὰς δυνάμεις σωματικῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ψυχολογικῆς.

Μετὰ τὸ 81 ἔτος ἀρχεταί τὸ μέγα γῆρας, τότε ἀναφαίνονται πολλὰ πάθη, ἀπερ αὐξάνουσι, κατ' ὅσον ἡ ζωτικὴ δύναμις μειού.

ται, ὁ ἀνθρώπος ζῆ ἐν ἄλλω πλέον κόσμῳ. Ὁ θάνατος οὐδέποτε πλέον εἶνε συμβιβαστέος, ἀλλὰ φυσικὸν τέλος τοῦ βίου.

Ὁ Ἀριστοτέλης, διαίρει τὸν ἀριθ. 9 εἰς δύο ἴσα μέρη, ὡν ἕκαστον προσθεταί εἰς τὸ πρῶτον 9 καὶ ἀποτελεῖ 13 1)2 ἔτος τῆς γονιμότητος τοῦ ἀνδρός· τὸ 31 1)2, εἶστιν ἡ ἀκμὴ τῆς γονιμότητος.

Ἐπὶ τὴν γυναῖκα τὰ σταδία τῆς ἡλικίας εἶσι συντομώτερον, ἡ Ἀριστοτέλης ἀρτίζει διὰ ταύτην τὸν 1 ἀριθμὸν.

ΟΙ ΑΣΙΑΝΟΙ ΔΙΑΚΡΙΝΟΥΣΙ ΠΡΑΚΤΙΚΩΤΕΡΟΝ

ΤΑΣ ΗΑΙΚΙΑΣ ΕΚ ΤΩΝ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΣΤΑΣΕΩΣ

Ἔτος	20	καρφοί, κόκκαλον
	30	πύρ, βόσκαλον, στηλιάρη
	40	ταίνων
	50	συνεπτωγμένον πικρὸν
	60	ὑποχώρασις
	65	κακί
	70	ἐντελὴς παύσις

Ἐπὶ τινος ἰδιοσυγκρασίας γίνεταί βραχυτέρον κατὰ 10 ἢ 15 ἔτη.

Ὁ νοσῶν δὲν πρέπει νὰ τρώγῃ στερεὰν τροφήν, ἀλλὰ βόφημα. Ῥοφεῖν καὶ οὐ τρώγειν γρηὶ τὸν νοσῶντα λέγει ὁ Ἱπποκράτης, διότι ὁ στόμαχος τοῦ νοσῶντος καὶ τοῦ ἀνερωσώνοντος κορυάζεται εὐκόλως ἐκ τῆς στερεᾶς τροφῆς· διὰ τοῦτο αὕτη πρέπει νὰ ἦνε μαλακὴ καὶ εὐπεπτος. Ἐὰν ὅμως ἦνε σκληρὴ καὶ μὴ καλῶς μασημένη, κορυάζει τὸν στόμαχον καὶ οὐ καλῶς γινώσκον ἐπέρχεταί δυσπεψία. Πολλοὶ νοσῶντες, ἐπαθον δεινῶς, φρονέτες κρείας.

Ἰατροὶ ἐπισκέπτετο μονογενῆ υἱόν, πάσχοντα ἐκ βραχυτάτης νόσου, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὁποιᾶς, ὁ Ἰατρός ἀιέταξεν νὰ δοθῇ πρὸς βρωσὴν ὀλίγος φιδὸς μετὰ ζωμοῦ κρέατος βρωσῆος. Τοῦτο διέγυσε γὰρ ἐν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ· διότι ὑπεδείκνυεν ὅτι ὁ προσφιλέτης μικρὸς ἀσθενὴς εἶχε καλῶς. Ἡ διαταγὴ τοῦ Ἰατροῦ ἐξετελέσθη. Ταῦτοχροῦτως ἐσφαζεν κούρκον (γάλον) ὅπως γευματίσωσιν οἱ γονεῖς καὶ οἱ οἰκίῳι.

Ὁ κούρκος ἐγίνετο ὁπτόδος, καὶ ἡ τροπία ἐτέθη ἐν τῷ θα-

τος, συλλέγεται και καθυστερείται. Έχει χρώμα κτρινωπόν, γίν-
σιν πικράν, είνε εὐδιάλυτον εἰς τὸ οἰνόπνευμα.

Κατὰ τὴν χρημῖον **Κηλοῦζην** ἢ κινίνη δὲν δύναται νὰ
ἐνωθῆ χρημικῶς μετὰ τοῦ ὕδροκυκλικοῦ σιδηροῦχοῦ ὀξέος. Ἡ δὲ
ἐνωθία σκευασίς οὐδὲν ἄλλο εἶνε παρὰ κινίνη μετὰ ὕδροκυκλικῆς
πυρρίσας (κυκλῶν τῆς Πρῶσις).

Ἴωδοῦχος κινίνη.

Καίτοι τὸ ἰωδίον καταστρέφει τὴν ἐνέργειαν τῆς κινίνης,
καὶ ὅμως ἱατροὶ τινες ἐποιήσαντο χρῆσιν τῆς ἰωδοῦχοῦ κινίνης
ἐπιτυχῆ κατὰ τοῦ ἀτάκτου διακλείποντος πυρετοῦ.

Κατασκευάζεται οὕτω :

Ἐν διαλύσει κινίνης μετὰ 9. ὀξέος ὕδατος ἐπιγίνεται ἰω-
δοῦχος σιδήρου. Παράγεται κατακρήμνισμα κατακρόνον πύκτο
ληρθὲν ἀναμειγνύεται μετὰ ἰσχυροῦ οἰνόπνεύματος βράζοντος
διήθησον καὶ ἄρας ἐν τῷ ὑγρῷ ψυχρῶνθῆ, ὅτε τὸ περι οὐδὲ
λίγης ἄλας κατακθεται ὑπὸ κρυστάλλῃ λεπίδαειθῆ, χρώματος
κιτρίνου, λίαν στίλβον.

Εἶνε ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ καὶ διαλυτὸν εἰς τὸ οἰνόπνευμα.

Δίδεται ὑπὸ καταπόσει οὕτω :

πολιωδοῦχοῦ κινίνης μετὰ πλεονάζοντος ἰωδίου κόκ. 20.

ἐκχυλισματος ἄκτις ὅσον ἄραι πρὸς καταπόσει 9.

Χρῆσις ἀνὰ τρεῖς καὶ ἑκάστην κατὰ ἡμέρας ὡραν τὴν
πρωτὴν.

Ἄλοιφή πολιωδοῦχοῦ κινίνης.

Ἄλας πολιωδοῦχοῦ κινίνης κόκ. 40

κατασπερματος δρ. 6

ἀμυγδαλελαίου " 13

ἀναμειγνύον τὰ δύο τελευταία, καὶ τοῦ μίγματος ψυχρῶνθόντος,
πρόσθεσι ἐν ἰγδίῳ τῷ ἄλας καὶ ἐνωσον καλῶς.

Χρῆσις. Ἀλείφεις τὴν κοιλίαν ἐπὶ τοῦ ἐξογκώματος τοῦ
σπληνὸς ἐνεκεν διαλ. τοῦ ἀτάκτου πυρετοῦ.

Ἴωδοῦχος σιδήρου καὶ κινίνη.

Τὸ ἄλας τοῦτο εἶνε λίαν ὠφέλιμον κατὰ τῆς γλωσσίτιδος καὶ
ἐρμηίας (ἀναιμίας). Ἰσογονεῖ ταχέως τὰς σωματικὰς δυνάμεις
ὡς πρὸς ἄλλην σκευασίαν σιδήρου, τονίζει τὸν στομάχον,
ἐκκενῆται τὴν ὄρεξιν πρὸς τὸ τρῶγειν, θεραπεύει τὰ χροαδικὰ
πύκτα, ἰσογονεῖ τὸ αἷμα καὶ θεραπεύει ἐπιτυχῶς τοὺς χροαίους
καὶ ἀπύκτους πυρετοῦς, τήκει τὸν σπλῆνα καὶ ὠφελεῖ εἰς τὰς
ἰατρικὰς βλάβας.

Κατασκευάζεται οὕτω :

Ἐνωσον διαλύσει θετικῆς κινίνης καὶ διαλύσει ἰωδοῦχοῦ
σιδήρου. Μετὰ τὴν ἐνωσιν σχηματίζεται τὸ ἐπιζήτητον ἄλας,
πεκασμηνιζόμενον εἰς κρυστάλλῃ χρώματος ἡλεκτροῦ. Εἶνε
διπλῶν ἄλας.

Ἐχει τὴν ιδιότητα νὰ μεταβάλληται ἐν τῆς ἐπαφῆς τοῦ
ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος εἰς ἀδιάλυτον κατάστασιν.

Καταπόσει Ἴωδοσσιδήρου κιννούχοῦ.

Α. πρωτοἰωδοῦχοῦ σιδήρου κόκ. 100

θετικῆς κινίνης " 20

μέζον ἐν ἰγδίῳ πρόσθεσι

μέλιτος " 20

κόνιως γλυκορρίζης ὅσον ἄραι πρὸς καταπόσει 25.

Χρῆσις ἀνὰ δύο μέγας ἢ καὶ ἑκάστην κατὰ τῆς γλωσσί-
τιδος. Κατὰ δὲ τῶν χροαίων διακλείποντων πυρετῶν ἀνὰ 6 ἕως
10 καὶ ἡμέραν, ἀνὰ δύο καὶ ὅραν.

Σειράπιον Ἴωδοῦχοῦ σιδήρου κιννούχοῦ.

Α. ἰωδίον κόκ. 100

σιδήρου " 40

ὕδατος δρ. 60

Θέρμανον ὅλα ὁμοῦ ἐπὶ μετρίῳ πυρὸς μέγας αὐτὸ ὑγρῶν
κατασταθῆ ἄγρον. Πῆξα διήθησαι, πρόσθεσι εἰς τὸ ὑγρῶν περ-
αίου σκευάστου δρ. 300.

θετικῆς κινίνης διακλειυμένης κόκ. 20.

μ. κ. τ.

Χρήσις ἀνά μίαν κοινὴν μεγάλαν κατὰ τῶν χοιραδικῶν παθῶν.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

Περὶ μηνῶν.

Μῆν καλεῖται ἡ περίοδος τῆς Σελήνης, τὴν ὁποίαν διατρέχει ἀπὸ τῆς μίσης νοσημῆς μέχρι τῆς ἄλλης, ἐκλήθη μὲν ἐκ τοῦ ὄνοματι τοῦ σχήματός τῆς Σελήνης, ὅπερ περισταται κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην καὶ τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς νοσημῆς ἥτοι τῆς ἐναρξέως τοῦ ἐκ νέου φωτισμοῦ αὐτῆς.

Τὴν περίοδον ταύτην τῆς σελήνης πρώτοι οἱ Αἰγύπτιοι ἔλαβον μεγάλην μονάδα πρὸς μέτρον χρόνου, ἐπέλαυν ταύτην ἔτος. Κατὰ Πλούταρχον (Νουμῆς III) οἱ Αἰγύπτιοι κατόπιν τὸ ἔτος ἐποίησαντο μεγαλύτερον ἐκ 4 σεληνικῶν μηνῶν. Ὁ δὲ Διόδωρος λέγει οἱ Αἰγύπτιοι κατὰ τινὰς εἶχον κατ' ἀρχὰς τὸ ἔτος ἐκ 30 ἡμερῶν κατ' ἄλλους ἐκ 4 μηνῶν. Ἐν γένει εἰπερὶ κατὰ τινὰς τὸ ἐκ 4 μηνῶν ἔτος ἦτο τὸ πάλαι τὸ ἐν χρήσει ἔτος. Εἶχον ταῦτα καὶ οἱ Παβυλωνιοὶ καὶ οἱ Κινεζοὶ καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ἔθνη.

Τὰ ὄνόματα τῶν μηνῶν. Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζον ἀρκούντως τὴν ἀληθῆ ἔκτασιν τοῦ ἔτους (365 1/4 ἡμέρας) διήρουν αὐτὸ εἰς 12 μῆνας ἐκ 30 ἡμερῶν ἕκαστον, ἐπέσθητον δὲ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ πέντε ἡμέρας. Ὀνόμαζον δὲ τοὺς μῆνας τῶν θῶβ, Φάσιφι, Ἄθις, Χαϊάκ, Ἰῦβι, Μεχίρ, Φαμινιάθ, Φαρμοῦθ, Πάχων, Ἐπίφι καὶ Μεσέρι.

Οἱ δὲ Ἑβραῖοι ὀνόμαζον αὐτοὺς ὡς ἑξῆς:

Νιζάν ἢ Ἀβίβ, Κάρ ἢ Ζίβ, Σιβάν, Θαμουζ, Ἄβ, Ἐλουλ, Πάχη ἢ Ἀθανίμ, Μαρκεσβάν ἢ Βούλ, Κάσερ, Τεβέθ, Σχεβέθ καὶ Ἀδάρ.

Πρῶτος δὲ πρῶτος τῶν Ἑβραίων καθὼς καὶ τὸ τῶν Αἰγυπτίων, Καλδαίων, Περσῶν, Συρίων, Φοινίκων καὶ Καρχηδονίων ἐκ τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, ἥτοι τοῦ Σεπτεμβρίου.

Οἱ Ἀθηναῖοι κατ' ἀρχὰς εἶχον ἔτος Σεληνικὸν ἐκ 354 ἡμερῶν ἀρχόμενον πρὸ μὲν τοῦ ἀστρονομίου Μέντωνος ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου, ἥτοι τὸν Δεκέμβριον, μετὰ δὲ τὸν Μένωνα ἀπὸ τοῦ θερινοῦ, ἥτοι ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου, διήρουν δὲ αὐτὸ εἰς 12 μῆνας (29 καὶ 30 ἡμερῶν), τῶν ὁποίων τὰ ὄνόματα ἦσαν τὰ ἑξῆς:

Ἐκατομβίων, Μεταχρετινίων, Βοηδρομιῶν, Μικρακκτηριῶν, Πονησιῶν, Ποσειδεῶν, Γαμηλιῶν, Θεργῆλιῶν καὶ Σκίροφοριῶν. Μετέπειτα ὅμως κανονίσαντες τὸ ἔτος τῶν κατὰ τὸ ἡλιοδρόμιον τῶν δὲ μῆνας κατὰ τὸ σελινοδρόμιον, ἐπέσθησαν ἓνα ἐμβόλιμον μῆνα (τὸν δεύτερον Ποσειδεῶνα) ἐκ 30 ἡμερῶν, τρεῖς κατὰ τῶν ὀκταετηρίων.

Τῶν Μακεδόνων οἱ μῆνες ἐλέγοντο Διός, Ἀππελαῖος, Ἀνδιγῆος, Πίριτρος, Δάστρος, Ξάνθος, Ἀρτεμῖσιος, Διονύσιος, Πάμμας, Γορποκίος, Ὑπερβεριταῖος.

Ἡ παγκόσμιος ὀνομασία, ἡ σήμερον σχεδὸν ἐπικρατοῦσα, εἶναι Ῥωμαϊκὴ. Ὁ Ἰανουάριος διὰ τὸν διηρησάπον θεῖον Ἰανόν, ὁ Φεβρουάριος, διότι ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ἱερομύς—Ὁ Μάρτιος διὰ τὸν Ἄρην—Ὁ Ἀπρίλιος, διότι κατ' ἀρχὴν ἀνοίγουν καὶ βλαστάνουν τὰ φυτὰ—Ὁ Μάιος διὰ τὴν ἀστὴρα τοῦ Ἑρμοῦ Μαΐαν—Ὁ Ἰούνιος διὰ τὴν Ἥραν—Ὁ Ἰούλιος διὰ τὸν Καίσαρα Ἰούλιον—Ὁ Αὐγουστος διὰ τὸν διαδόχον του—Ὁ Σεπτέμβριος ὡς ὁ ἕβδομος κατὰ τὴν ταξινόμησιν—Ὁ Ὀκτώβριος, Νοέμβριος καὶ Δεκέμβριος ἐκ τοῦ 8, 9 καὶ 10.

Οἱ Ἕλληες ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν ἐπαναστάσεως διώρισαν τὰ ὄνόματα τῶν μηνῶν ἐκ φυσικῶν ἢ μεταωρικῶν συμβάντων, ὥστε ἰσχυρὰ τὸ ἔτος τῶν ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας (10 ἢ 11 Σεπτεμβρίου) ὀνομάζοντο οἱ μῆνες Τρυγητής, Ὀμιγιάδης, Παχυνώδης, Χιονώδης, Ἰετιώδης, Ἀνεμιώδης, Βλαστώδης, Ἀνθώδης, Χλωιδίης, Σταχυώδης, Κανισώδης, Καρπωδης.

Οἱ Ὀθωμανοὶ εἶχον σεληνικὸν ἔτος ἐκ 12 μηνῶν 29 ἑναλλάξ καὶ 30 ἡμερῶν ἐκάστης. Μουχαρέμ, Σεφέρ, Ρεπιουλεβέλ, Ρεπουλαχί, Ἰζαμζιλεβί, Σεζέπ, Σιαπάν, Ἰαμζιζάν, Σεβέλ, Ζικατέ, Ζιλιτζέ. Χρονολογοῦσι δὲ ἀπὸ τῆς Ἐγίρας, ἀπὸ τῆς ἡμέρας δηλ. τοῦ Μωάμεθ ἐκ τῆς Μέκκας εἰς τὴν Μεδίαναν, ἥτις συνέβη κατὰ τὴν 16 Ἰουλίου 622.

Οἱ Κινεζοὶ εἶχον καὶ αὐτοὶ 12 μῆνας σεληνικοῦς, παρεμβέλλον δὲ 7 μῆνας εἰς 18 ἔτη.

ΠΑΝΤΟΙΑ ΙΑΤΡΙΚΑ ΟΙΚΙΑΚΑ

Ἰατρικὸν κατὰ τῆς διαρροίας τῶν παιδῶν.

Ἐν τῇ ὀδοντοφυίᾳ τὰ παιδιά ὑπαίρουν ὀπὲ διαρροίας καὶ κίχστα ἐν καιρῷ τῆς βλαστήσεως τῶν κυνοδόντων. Ἡ διάρροια

κῦμα ἐν δὲν θεραπευθῆ ἰσχυρῶς δύνανται νὰ κατασταθῆ ἰλιθία.
Τὸ κατὰ τὴν ἐξῆς συνταγὴν ἱατρικὴν κελῶς χρώμενος θεραπεύεται ἀσφαλέστερον.

Α.	διὰ λυσιν πυκνοῦ κόμματος ἀρχαίου	δρ. 25
	σεραπίου ἔπιου	4
	ἐλαίου φλοιῶν μοσχοκαρυίων	κάλ. 5
	λαουδάνου συδαυχι.	σταγ. 4
	μ. κ. τ.	

Λήψις κατὰ ὥραν ἀνὰ ἓν κοιλίαν γλυκοῦ, καὶ ἐν μετ' ἡμέρας ἀποτέλεσμα δὲ διπλάσιον. Νὰ πίνῃ κατ' ὀλίγον κατὰ τὴν διάρκειαν δύο δρ. κόμματος ἀρχαίου, διακελυμένου εἰς ποσῆν ὕδατος.

ΙΑΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἐκκατὰ κερσῶν ἐξοχάδιων.

Λάβῃ τεμάχιον ὀστράκου γελώνης. Κόψσον ἐντὶς κλιθίου τριψόν εἰς λεπτὴν κόκκιν. καὶ ἐπίθει ἐπὶ τῶν κερσῶν, ὅταντι κατ' ὀλίγον ἐξοχνηθῶσιν.

Ἐκκατὰ ἐξογκώσεως ἀδένων.

Ἐπίθει πλῆθος λίθου ἰκονίου. καὶ ἔλαι ἐπὶ τινι κερσῶν. ἐκ τούτου φέρεται ἐκλήθησαν καὶ τὰ ἐξ ἀδένων οὐδὲ κατὰ ἀκρονακία.

Ἐσκότοι θεραπεύει πλῆθος μολύβδου, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχυρὴν ἀδραχμῶν ἔσται.

Ἐκκατὰ ἀποστέρησιν τῶν μυρμηκῶν.

Λάβῃ ἐν δρ. ἑξήκασιν τριψόν. ἀνάμιξον τοῦτο μετὰ ὀλίγου μέλιτος, καὶ ἐπέλειψον τὴν τρύπαν ἐνθὺν ἐξοχνηθῶσιν οἱ μύρμηκες, ὅταντι ἀραγόμενοι μετὰ μέλιτος παύσονται καὶ ἀπληθύνονται.